

Horka u Staré Paky

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Jilemnice

Nadmořská výška: 501 m n. m.

Počet obyvatel: 237

Adresa URL: www.horkaustarepaky.cz

Okres: Semily

GPS souřadnice: 50.526082N, 15.575723E

První pís. zmínka: 1823 (201 let)

PSČ: 512 34

Historie obce Horka u Staré Paky

Horka u Staré Paky patří mezi nejmladší osady v kraji. Rozkládá se na výšině "Horce" od níž má své jméno. Zakladatelem osady byl Ignác Falge, plátník z Trutnova a majitel velkostatku v Čisté. K obci Čistá náležely Horka až do r. 1921. V pozemkových knihách je všude zaznamenána osada Horka po svém zakladateli jako Falgov, později "Fagendorf". Osada vznikla v r. 1823 na křižovatce zemských cest jako místo odpočinku a překladiště zboží pro formany z Vrchlabí, Trutnova, Broumova, Rokytnice, Nového Světa přes Horka do Brna a Prahy a zpět. Prvním stavením byl proto na křižovatce postavený ubytovací hostinec s velkými stájemi (Formanka), který byl v kraji velice proslulý. Do roku 1830 následovala rychlá výstavba dalších 21 domů.

Rozvoj výroby v Horkách začal výstavbou parního mlýna v r. 1856 na hranici Horek a Vidochova, po vyhoření zde byla zřízena parní pila, kde se impregnovaly pražce a telefonní tyče pro dráhu. V roce 1877 pila vyhořela a na spaleništi byla postavena budova na výrobu cikorie. Ta dosáhla veliké obliby, proto byla výroba rozšířena a přeměněna v tovární výrobu. Bergerova cikorie byla známa jako výrobek nejlepší kvality po celém Rakousku. V roce 1858 byl postaven jednopatrový dům čp.10, ve kterém bylo zřízeno velké skladiště pro bavlnu. Odtud ji majitel rozvážel do všech tkalcoven v okolí. Po požáru v r. 1871 je skladovací funkce zachována, pouze se mění sortiment na obilí, později je zde zřízen hotel, který ale neprosperoval. V r. 1919 je prodán Josefu J. Hákoví ze Studence, který hotel zrušil a postavil zde textilní závod na damaškové zboží.

V roce 1856 - 58 se stavěla železnice z Hradce Králové do Liberce přes Horka. Bylo zde postaveno velké nádraží s tím úmyslem, že z Horek bude rozvětvena na Trutnov, Novou Paku a Chlumec. Později však pro vysoké položení Horek bylo od tohoto úmyslu upuštěno. V nádražní budově byla zřízena pošta velkého rozsahu. Byly sem drahou přiváženy zásilky i listovní pošta pro celé severní Čechy a odtud osmi páry koní byla pošta rozvážena do měst Jičína, Nové Paky, Jilemnice, Vrchlabí, Hostinného a Pecky. Pro velkou frekvenci byla pošta známa po celém Rakousku.

Významným počinem na začátku století bylo postavení budovy první české školy v r. 1912. Rozvoj obce a růst počtu českého obyvatelstva Horek dostalo v r. 1921 svůj výraz i v samostatnosti obce. Dvacátá léta jsou obdobím výstavby řady nových domů, kterou umožnila elektrifikace obce v r. 1921 a zřízení vodovodu s elektrickým čerpadlem (1922) po obdržení státní subvence na podporu stavebního ruchu. V roce 1923 je dokončena stavba obecního domu a hasičské zbrojnice, v dalších letech je zřízena obecní knihovna. Do r. 1930 bylo postaveno 22 nových domů. Třicátá léta a hospodářská krize ukončily období jistého rozkvětu Horek. Znamenají úpadek místního průmyslu, útlum živnostenských činností, zastavení stavebního ruchu. Po válce, kdy počet obyvatel klesl na 200 osob, dochází ke spojení Horek s

Nedaříž a postupně i k určitému mírnému oživení společenského i ekonomického života obce. Osada Nedaříž vznikla na náhorní planině v obtížných klimatických podmínkách, které neumožňovaly velký rozvoj zemědělství. Tento polohový rys kraje je více patrný na dřívějším názvu obce Nedařice. Od začátku 17. století patřila obec k peckovskému panství Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdruzic, od r. 1624 byla majetkem Valdštejnovým. Ten ji v roce 1927 daroval karteziánskému klášteru ve Valdicích. V té době zde byl zřízen církevní dvůr s kaplí sv. Václava a tři rybníky. Výrazným impulsem rozvoje Nedaříže byly josefínské reformy. Po zrušení kláštera v r. 1782 byl majetek rozprodán na 14 dílů osadníkům z Vidochova a nově příchozím německým kolonistům. Nedaříž se tak v r. 1782 stala samostatnou obcí a postupně se zvýšil i počet osadníků. V r. 1848 byla administrativně spojena s Vidochovem, se kterým má více jak padesátiletou historii. K samostatnosti obce dochází až v roce 1907 a tento statut si zachovala po celou první republiku i druhou světovou válku. Po roce 1946 dochází ke spojení s Horkami, později ještě s Levínskou Olešnicí. Odsunem německého obyvatelstva po 2. světové válce a osídlením Nedaříže českým obyvatelstvem z nejbližšího okolí a částečně i Volyňskými Čechy začíná společná historie Nedaříže a Horek, ale také silně regresivní vývoj této části obce. V roce 1991 se Horka s Nedaříží osamostatňují a od ledna 1992 vytvářejí opět jednu obec pod názvem Horka u Staré Paky.

